

USA udsprøjtede i Vietnamkrigen store mængder plantegifte – bl.a. indeholdende stoffet dioxin – over skove og vådområder. Resultaterne kan i dag iagttages i form af betydelige strækninger, der ligger øde hen, og i form af, at sygeligheden er steget i befolkningen. Se herom Information den 12. september 1984, »USAs kemiske krig: Vietnam årsag til abnormt megen kræft« og Land og Folk den 13. september 1984, »Vietnam lider endnu af den kemiske krig«.

Denne form for kemisk krigsførelse anses ifølge den nævnte artikel i Information af folkeretseksperter for at være omfattet af Genèveprotokollens forbud, som dermed klart blev overtrådt af USA. Endvidere var brugen af disse plantegifte i strid med de internationale miljøkonventioner.

Endvidere har der i krigen mellem Irak og Iran været anvendt sennepsgas og nervegas, hvilket er dokumenteret i en rapport udarbejdet på foranledning af FNs generalsekretær.

Det skal også nævnes, at USA har beskyldt Sovjetunionen for at anvende »gul regn« (Yellow rain) i Afghanistan, hvilket USA dog ikke ifølge SIPRI (SIPRI's Piece 1984, oprustning eller nedrustning) har kunnet føre noget afgørende bevis for.

D. Udviklingen i USAs og NATOs politik for produktion, stationering og brug af kemiske våben

Først i 1975, 50 år efter Genèveprotokollens tilblivelse, tiltrådte USA denne protokol, men som nævnt med det meget vigtige forbehold, at USA forbeholder sig adgang til at bruge kemiske våben i gengældelsesøjemed.

Ifølge forsvarsministerens svar til Albrechtsen (VS) på spørgsmålene S 263, S 385 og S 467 (se Folketingstidende 1983-84, 2. samling, forhandlingerne sp. 3138, 4665 og 5927) forbeholder også NATO sig retten til at gengælde med kemiske våben. Denne erklærede vilje til at bruge kemiske våben er særlig farlig, når den sammenholdes med den våbenteknologiske udvikling i USA og Frankrig.

Især to snævert forbundne faktorer har aktualiseret militærets interesse for kemiske våben.

For det første den tekniske udvikling, der muliggør produktion af binære nervegasvåben. Den siddende amerikanske regering har tidligere søgt kongressen tre gange om muligheden for at producere disse våben. Men da det er et yderst kontroversielt spørgsmål, er der indtil for nylig alene blevet bevilget penge til forskning og bygning af produktionsanlæg.

Det afgørende skred kom som tidligere nævnt i juli i år, hvor kongressen sagde ja til iværksættelse af den egentlige produktion af binære nervegasvåben. I første omfang drejer det sig om produktion af en 155 mm granat og spaybomben Bigeye, begge med binær gasladning. Produktionen vil koste i alt 2 milliarder dollars. Den betingelse, som Repræsentanternes Hus havde givet for at sige ja til produktionen, nemlig at de europæiske NATO-allierede selv skulle tilkendegive, at de ønskede de nye binærvåben oplagret i Vesteuropa, blev ikke vedtaget. I stedet skal der nu blot ske en orientering af de europæiske allierede. Den endelige klargøring af de binære våben kan dog først ske fra oktober 1987. Der er altså en omend lille mulighed for at forhindre færdiggørelsen af de nye C-våben.

For det andet den militærstrategiske udvikling i USA, der går mere og mere i retning af at anvende såvel kemiske som atomare våben på lige fod med konventionelle våben. I førortalte FM 100-5 hedder det bl.a.:

»Ved at udvide slagmarken og integrere konventionelle, atomare, kemiske og elektroniske midler kan styrkerne udnytte fjendens svagheder overalt. Slagmarken rækker fra den tætte nærkamp til styrker, der nærmer sig dybt i fjendens bagland. Ved at kæmpe på denne måde kan US-hæren hurtigt begynde offensive aktioner med luft- og landstyrker og afslutte slaget på egne betingelser.«

Denne doktrin er kendt under betegnelsen Airland Battle og er meget offensiv i kraft af sin vægt på angreb dybt i fjendens bagland, og den er desuden kendt for at sænke tærsklen for brug af både atomvåben og kemiske våben, idet våbnene fra første færd integreres i den samlede krigsførelse. I realiteten er det våbnenes effektivitet, der afgør, om de bruges.

At de nye binære våben tænkes anvendt side om side med A-våben, fremgår også af, at spraybomben Bigeye, der skal bruges til angreb i dybden, er blevet testet med henblik på at kunne fungere under påvirkning af elektromagnetisk puls. Argumentet om, at de kemiske våben ville gøre NATO mindre afhængig af atomvåben, i og med at man så ikke behøvede at optrappe til A-våben, har derfor hverken belæg i de militære doktriner eller våbenteknologien.

I FM 100-5 hedder det bl.a. om A- og C-våbens fordele:

»Sammenbruddet for en stor og indesluttet fjendtlig styrke kan fremskynde betydeligt ved brug af kemiske eller atomare våben.« Og videre:

»Atomar og kemisk ild kan også ødelægge fjendens defensive positioner og støtte en gennem-